

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 76/2014-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. januára 2014 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť R. H., zastúpeného advokátom Mgr. Igorom Schweighoferom, Advokátska kancelária, Holíčska 28, Bratislava, vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2, čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 50 ods. 6 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v konaniach vedených Okresným súdom Nitra pod sp. zn. 6 T 68/2008 a sp. zn. 1 Nt 25/2012, ako aj Krajským súdom v Nitre pod sp. zn. 3 To 54/2008 a sp. zn. 4 Tos 126/2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. H. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. decembra 2013 doručená sťažnosť R. H. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2, čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 50 ods. 6 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v konaniach vedených Okresným súdom Nitra (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 6 T 68/2008 a sp. zn. 1 Nt 25/2012, ako aj Krajským súdom v Nitre (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 3 To 54/2008 a sp. zn. 4 Tos 126/2013. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 3. decembra 2013. Sťažnosť bola doplnená

podaniami doručenými ústavnému súdu 5. decembra 2013, 30. decembra 2013, 10. januára 2014 a napokon 21. januára 2014, pričom posledné doplnenie datované 15. januára 2014 bolo spísané právnym zástupcom, ktorého sťažovateľ poveril zastupovaním v konaní pred ústavným súdom.

Zo sťažnosti vyplýva, že rozsudkom okresného súdu sp. zn. 6 T 68/2008 z 18. júla 2008 bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania zločinu, pričom pri výmere trestu došlo k aplikácii ustanovenia § 38 ods. 5 Trestného zákona, keďže zločinu sa mal dopustiť opakovane. Na základe tohto záveru došlo k zvýšeniu dolnej hranice trestnej sadzby o polovicu a sťažovateľovi bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 12 rokov a 6 mesiacov. V skutočnosti však mal byť čin kvalifikovaný iba ako prečin, pretože predchádzajúce odsúdenie nebolo možné považovať za zločin. Ani jeden zo skutkov, za ktoré bol sťažovateľ odsúdený, nemá znaky zločinu, oba totiž bolo možné považovať iba za prečiny. Uznesením krajského súdu sp. zn. 3 To 54/2008 zo 14. októbra 2008 bolo odvolanie sťažovateľa zamietnuté, keďže krajský súd sa stotožnil so závermi okresného súdu.

Okrem uvedeného pochybenia týkajúceho sa uloženia trestu sťažovateľ nepovažuje za správne ani rozhodujúce skutkové závery, ku ktorým všeobecné súdy dospeli, pričom poukazuje na konkrétne okolnosti spochybňujúce prijaté závery.

Uznesením okresného súdu č. k. 1 Nt 25/2012-28 zo 4. júla 2013 bol zamietnutý návrh sťažovateľa na obnovu konania, v ktorom namietal totožné skutočnosti ako v sťažnosti ústavnému súdu. Uznesením krajského súdu č. k. 4 Tos 126/2013-42 z 30. októbra 2013 bola sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu okresného súdu zamietnutá. Pritom v uznesení okresného súdu sa uvádza, že v prípade sťažovateľa nemalo byť aplikované ustanovenie § 38 ods. 5 Trestného zákona.

Sťažovateľ navrhuje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy v konaniach vedených okresným súdom pod sp. zn. 6 T 68/2008 a sp. zn. 1 Nt 25/2012, ako aj krajským súdom pod sp. zn. 3 To 54/2008 a sp. zn. 4 Tos 126/2013 s tým, aby bol rozsudok okresného súdu sp. zn. 6 T 68/2008 z 18. júla 2008

zrušený (a to vrátane všetkých obsahovo nadväzujúcich rozhodnutí) a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Domáha sa tiež prepustenia na slobodu.

II.

Z rozsudku okresného súdu č. k. 6 T 68/2008-306 zo 16. júla 2008 vyplýva, že sťažovateľ bol uznaný vinným z pokusu obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 14 ods. 1 a § 221 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1 Trestného zákona, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 12 rokov a 6 mesiacov. Podľa názoru okresného súdu bolo potrebné aplikovať ustanovenie § 38 ods. 5 Trestného zákona, teda zvýšiť dolnú hranicu trestnej sadzby o polovicu. Je to tak preto, že sťažovateľ opätovne spáchal zločin po tom, ako už bol za zločin odsúdený Okresným súdom Bratislava I rozsudkom sp. zn. 1 T 38/1999 z 18. októbra 1999.

Z uznesenia krajského súdu č. k. 3 To 54/2008-330 zo 14. októbra 2008 vyplýva, že ním bolo ako nedôvodné zamietnuté odvolanie sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 6 T 68/2008 z 18. júla 2008 (zrejme má byť správne zo 16. júla 2008, pozn.). Sťažovateľ v podaných písomných dôvodoch odvolania namietal jednostranné vyhodnotenie vykonaných dôkazov v jeho neprospech. Taktiež vytýkal, že neboli vypočutí príslušníci polície, ktorí ho zadržali. Napokon sa domáhal zmeny právnej kvalifikácie tak, aby bol uznaný vinným iba podľa § 221 ods. 2 Trestného zákona s tým, aby mu bol uložený podmienený trest odňatia slobody. Podľa názoru krajského súdu bolo hodnotenie dokazovania, ale aj právne posúdenie veci okresným súdom správne.

Z uznesenia okresného súdu č. k. 1 Nt 25/2012-28 zo 4. júla 2013 vyplýva, že ním bol zamietnutý návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania. Sťažovateľ sa domáhal obnovy z dôvodu porušenia zákona pri ukladaní trestu v súvislosti s použitím ustanovenia § 38 ods. 5 Trestného zákona, ale namietal aj skutkové závery právoplatného rozsudku. Podľa názoru okresného súdu ani jeden trestný čin, pre ktorý bol sťažovateľ odsúdený rozsudkom Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 1 T 38/1999 z 18. októbra 1999, nie je

možné považovať za zločin v zmysle § 11 ods. 1 a 2 Trestného zákona, avšak túto skutočnosť nemožno považovať za takú, ktorá by vyšla najavo po právoplatnosti rozsudku a nebola známa v čase rozhodovania o vine a treste. Vo vzťahu k samotnému skutku sťažovateľ neuviedol žiaden taký dôkaz, ktorý by nebol známy v čase rozhodovania o vine a treste.

Z uznesenia krajského súdu č. k. 4 Tos 126/2013-42 z 30. októbra 2013 vyplýva, že ním bola zamietnutá sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 1 Nt 25/2012 zo 4. júla 2013. Podľa názoru krajského súdu treba súhlasiť s okresným súdom, že nevyšla najavo žiadna taká skutočnosť alebo okolnosť skôr súdu neznáma, ktorá by mohla odôvodniť iné rozhodnutie. Krajský súd navyše upozorňuje, že aj keby sa pri ukladaní trestu nevychádzalo z ustanovenia § 38 ods. 5 Trestného zákona, pri konštatovaní dvoch priťažujúcich okolností bolo povinnosťou súdov použiť ustanovenie § 38 ods. 4 Trestného zákona a zvýšiť dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu, čo by znamenalo, že trest by mal byť uložený v rozpätí od 11 rokov a 8 mesiacov až do 15 rokov. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 14. októbra 2008.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd

právosmoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť v časti smerujúcej proti konaniu vedenému okresným súdom pod sp. zn. 6 T 68/2008 a krajským súdom pod sp. zn. 3 To 54/2008 (proti právoplatnému odsudzujúcemu rozsudku) treba považovať za oneskorene podanú.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Hoci ústavnému súdu nie je známe, kedy bol rozsudok okresného súdu a uznesenie krajského súdu doručené, vzhľadom na skutočnosť, že obe rozhodnutia nadobudli právoplatnosť 14. októbra 2008, je nepochybné, že sťažnosť ústavnému súdu, ktorá bola odovzdaná na poštovú prepravu 3. decembra 2013, bola oneskorene podaná.

Odlíšná je situácia týkajúca sa konaní vedených okresným súdom pod sp. zn. 1 Nt 25/2012 a krajským súdom pod sp. zn. 4 Tos 126/2013 (obnova konania). Sťažnosť treba považovať v tejto časti za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natol'ko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Sťažovateľ sa domáhal povolenia obnovy konania najmä na tom základe, že mu bol uložený trest v rozpore so zákonom, keďže bez splnenia zákonných podmienok bola upravená v jeho neprospech trestná sadzba, čo napokon okresný súd vo svojom uznesení aj konštatoval. Namietal tiež nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov.

Z pohľadu ústavného súdu treba konštatovať, že uznesenia všeobecných súdov nejavia známky arbitrárnosti či zjavnej neodôvodnenosti. Skutočnosť, že sťažovateľ sa so závermi všeobecných súdov nestotožňuje, nezakladá sama osebe porušenie označených práv.

Zodpovedá skutočnosti, že podľa názoru okresného súdu nebol dôvod ukladať trest sťažovateľovi postupom podľa § 38 ods. 5 Trestného zákona, teda sprísnením trestnej sadzby. Toto pochybenie sťažovateľ mal možnosť namietat' v odvolaní proti odsudzujúcemu rozsudku okresného súdu. Sťažovateľ síce podal odvolanie, avšak nesprávnu aplikáciu ustanovenia § 38 ods. 5 Trestného zákona nenamietal. Ešte aj po uznesení krajského súdu, ktorým bolo jeho odvolanie proti odsudzujúcemu rozsudku okresného súdu zamietnuté, mal sťažovateľ možnosť domáhať sa nápravy porušeného práva

podaním dovolania, teda v dovolacom konaní na Najvyššom súde Slovenskej republiky. Sťažovateľ však dovolanie nepodal, a tým s konečnou platnosťou prišiel o možnosť napraviť pochybenie, ktoré vytyka. Išlo o právne pochybenie, ktoré nie je možné naprávať v rámci obnovy konania, pretože na to slúži dovolacie konanie.

Napokon treba uviesť, že v rámci obnovy konania nie je možné naprávať ani nesprávnosti súvisiace so zisťovaním skutkového stavu.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. januára 2014